

F-35 přijdou s kompletní péčí na deset let. Česko nemusí zaplatit 122 miliard

idnes.cz/zpravy/nato/kongres-letoun-f-35-usa-armada-stihaci-pilot.A230630_103738_zpr_nato_inc

30. června 2023

Americké ministerstvo zahraničí souhlasí s možným prodejem 24 nejmodernějších bojových letounů F-35 do Česka v odhadované výši až 5,62 miliardy dolarů, tedy zhruba 122,6 miliard korun. V částce jsou kromě samotných strojů, munice a dalšího vybavení započítány také maximální náklady na desetiletý životní cyklus.

19 fotografií

Nyní by měl souhlas či nesouhlas s prodejem vyslovit také americký Kongres. Je to nezbytný krok k tomu, aby americká vláda mohla Praze učinit finální nabídku.

„Navrhovaný prodej zlepší obranné schopnosti České republiky a podpoří operace NATO tím, že bude chránit před moderními hrozbami a udržovat stálou přítomnost v regionu. Česká republika nebude mít potíže s absorpcí těchto výrobků a služeb do svých ozbrojených sil,“ uvedlo americké ministerstvo zahraničí.

Jako momentálně nejpokročilejší letoun světa je F-35 citlivým vývozním artiklem, který USA nabízejí jen nejspolehlivějším. A ne všichni zájemci, i když jde o americké spojence, stroje F-35 dostanou.

Například Turecko. To původně patřilo dokonce k zemím, které se podílely na investicích do vývoje, vyrábělo některé komponenty a chtělo pořídit přes stovku těchto nejmodernějších letounů. Jenže kvůli nákupu ruských protivzdušných systémů S-400 bylo z programu v roce 2019 vyloučeno.

Political-Military Affairs, US Dept of State @StateDeptPM

.@StateDept authorizes a proposed Foreign Military Sale #FMS to the #CzechRepublic for the purchase of up to 24 F-35 Joint Strike Fighter Aircraft, Munitions, and related equipment for an estimated value of up to \$5.62 billion.

#FMSUpdate --<https://t.co/qLG9SJKqb8> <https://t.co/scC1aqF3vi>

29. června 2023 v 21:40, příspěvek archivován: 30. června 2023 v 10:46

oblíbit retweet odpovědět

Zájem měly také Spojené arabské emiráty nebo Thajsko. Zatímco Emiráty samy žádost o prodej strojů stáhly, Thajsko dostalo v květnu z USA zamítavou odpověď kvůli problémům s výcvikem a zajištěním údržby. Bangkok prý není vybaven pro zvládnutí tak pokročilých systémů. Země tak musí nejprve výrazně zainvestovat do základní infrastruktury, výcviku a bezpečnostních opatření, které s sebou provoz letounů F-35 nese.

Thajsko je přitom považováno za jednoho z nejdůležitějších amerických spojenců v regionu a thajská armáda využívá americkou techniku již od dob vietnamské války, kdy na svých základnách hostila personál amerického letectva a námořnictva. Jinak dobré vztahy ovšem poškodily vojenské převraty proti zvoleným vládám v letech 2006 a 2014 a obávám z přílišného sblížování s Čínou.

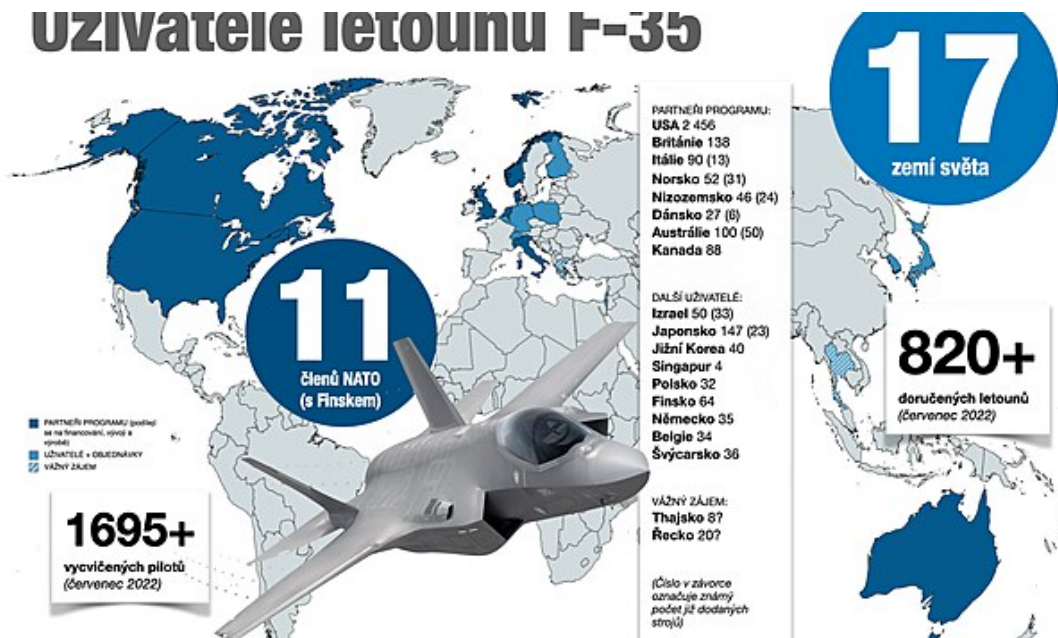
Částka zahrnuje i desetiletý cyklus

Česká republika vyjednává o nákupu 24 amerických letounů F-35 od loňského léta, přičemž ministryně obrany Jana Černochová (ODS) má předložit vládě podmínky nákupu dojednané s americkou stranou do 1. října.

Možný nákup nejmodernějších strojů 5. generace by se uskutečnil dohodou mezi oběma vládami v rámci amerického programu pro vývoz vojenských systémů do zahraničí - „Foreign Military Sales“ (FMS).

Uživatelé letounu F-35

Přehled, kde slouží letouny F-35

Stejně jako v případě nákupu amerických vrtulníků Venom a Viper pro českou armádu a jako ostatně prakticky u všech podobných amerických obchodů do celého světa, musí takový prodej nejprve schválit americké ministerstvo zahraničí. Právě to na prodej v rámci FMS dohlíží. A posléze je nutný také souhlas Kongresu. Ten americká vláda potřebuje pro podání konečné nabídky české straně.

Rozhodnutí amerického ministerstva zahraničí počítá s částkou 5,62 miliardy dolarů, tedy přes 122 miliard korun. Nejde však o cenu případného kontraktu mezi ČR a USA, ale o maximální finanční rámec pro pořízení samotných letounů, munice, výcviku, dalšího vybavení a také zajištění životního cyklu strojů na deset let.

Američané schválili možný prodej stíhaček F-35 Česku, budou stát až 122 miliard

V částce překládané Kongresu je rovněž standardně zahrnuta dostatečná finanční rezerva, aby americká vláda nemusela předkládat nový návrh, pokud by ČR v budoucnu případně

požadovala navíc další vybavení, munici či služby. Americké úřady se proto snaží zákonodárcům vždy předložit nejvyšší předpokládanou možnou cenu.

Skutečná cena možného kontraktu tak bude nižší a bude záviset především na tom, co všechno si Česko k letounům objedná. A bude se také odvíjet od aktuální ekonomické situace, která se v dalších deseti letech bude promítat do cen výrobků a služeb.

„Od začátku jsme s tím počítali a na průběhu jednání o pořízení víceúčelových nadzvukových letounů F-35 to nic nemění, jedeme podle plánu,“ uvedla v reakci na rozhodnutí americké strany vrchní ředitelka ekonomické sekce ministerstva obrany Blanka Cupáková, která vede vyjednávací tým.

Stíhačky F-35 nás zapojí do obrany celé Evropy, říká spoluautor doporučení

Návrh kontraktu z USA očekává v létě a nebude týkat pouze ceny pořizovaných letounů, ale návrh bude obsahovat také zajištění provozu letounů, včetně oprav, údržby, servisu a náhradních dílů. A také munice, prvotního výcviku pilotů a pozemního technického personálu, výstroje pro piloty, vybudování simulačního centra, pozemního vybavení k zajištění údržby a oprav a další potřebné podpory pro provoz letounů.

Maximalistická verze prodeje 24 letounů F-35 do Česka počítá podle dokumentu schváleného americkým ministerstvem zahraničí mimo jiné s dodávkou až 70 kusů pokročilých střel středního dosahu AIM-120C-8 (AMRAAM), 50 taktických střel AIM-9X Block II/II+, 86 přesně naváděných pokročilých klouzavých pum GBU-53/B, tuctu univerzálních 2 000-librových tříštivo-trhavých pum Mk-84 nebo

průbojných pum BLU-109, dvanácti sad KMU-556/KMU-557 pro kompletaci přesně naváděných pum GBU-31 systému JDAM (Joint Direct Attack Munition) a další.

19 fotografií

Americký Kongres má nyní právo do 14 dnů vznést k zakázce námitky, což se ale v drtivé většině případů neděje. Prodej zbraní či techniky některé zemi může být zamítnut v tom případě, že se na tom shodnou Senát i Sněmovna reprezentantů.

Například proti prodeji zmiňovaných vrtulníků pro českou armádu se chtěl v roce 2019 postavit americký republikánský senátor Randal Paul, který předložil v Senátu návrh několika usnesení zakazujících dohodnutý prodej vojenské techniky vedle Česka také Bahrajnu, Kataru či Spojeným arabským emirátům. Zůstal však osamocen, plénium Senátu o podnětech nakonec ani nehlasovalo a po uplynutí lhůty tak prodej podle amerických zákonů „dostal zelenou“.

Éra F-35 už začala

Americký výrobce Lockheed Martin za víc jak dekádu prodal nebo má objednávky na celkem 1 362 letounů F-35 do 17 zemí. Žádný jiný program stíhacího letounu na světě v moderní éře se takovému číslu ani neblíží.

Počet objednávek má velmi podobnou dynamiku jako historie jednoho neúspěšnějšího stíhacího stroje historie, tedy amerického stroje F-16 Fighting Falcon, kterého se dosud vyrobilo na 4 500 kusů. A ještě pár desítek v nejmodernější verzi vyrobí například pro Slovensko nebo Bahrajn.

Je lež, že nám USA nestíhají vyrobit stíhačky F-35, říká šéfka vyjednávacího týmu

Éra F-16 ale definitivně končí a nástupcem je právě stroj F-35, který zařazuje do výzbroje většina současných uživatelů F-16 v NATO. Firma Lockheed Martin od příštího roku dosáhne maximální roční produkce 156 letounů F-35. Boduje nejen u tradičních zákazníků, ale také trochu nečekaně v zemích jako Rumunsko, Řecko a nebo právě Česká republika.

Zatímco Česko (24 kusů) nebo Řecko (20 kusů) patří v Evropě k potenciálním zákazníkům s nejnižšími počty poptávaných strojů, na druhé straně stojí například Itálie (90), Británie (138) nebo Finsko (64 kusů).

Jen do roku 2030 má v evropských zemích NATO operovat více než 550 letounů F-35 a Lockheed Martin plánuje ještě do konce letošního roku dokončit jubilejní tisící stroj.

Superstíhačka F-35 je vládcem nebes, skládají ji z 22 tisíc dílů | (1:41) | video: Lockheed Martin

Autor: Lubomír Světnička, natoaktual.cz

Nenechte si ujet vlak! Možnost získat iDNES Premium zdarma končí dnes v poledne

---

Související

Američané schválili možný prodej stíhaček F-35 Česku, budou stát až 122 miliard

---

Premium Je lež, že nám USA nestíhají vyrobit stíhačky F-35, říká šéfka vyjednávacího týmu

---

Stíhačky F-35 nás zapojí do obrany celé Evropy, říká spoluautor doporučení

V továrně na superstíhačky F-35. Vládce nebes tady skládají z 22 tisíc dílů

Dovolená 2023: Poplatky, ceny, trasy

Kudy jet, kam natankovat, kde vyměnit peníze? Portál iDNES.cz přináší před začátkem letních dovolených přehled aktuálních cestovních tipů včetně rad, jak ušetřit nebo se na prázdniny připravit tak, aby se ze zájezdu nestala noční můra.

- [Ceny v Chorvatsku](#)
- [Trasy k moři](#)
- [Cesta do Chorvatska](#)
- [Kde jsou uzavírky](#)
- [Ceny benzínu a nafty v Evropě](#)
- [Pokuty v zahraničí](#)
- [Kde měnit peníze](#)
- [České léto](#)

Témata: Česká republika, Lockheed Martin F-35 Lightning II, vláda, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, NATO, Spojené státy americké, Kongres Spojených států amerických